

Številka: 3562-0907/2024-4
Datum: 1. 3. 2024

Zavod za gozdove Slovenije
Večna pot 2
1000 Ljubljana

Zadeva: **Pisno stališče o posegu v populacijo rjavega medveda (*Ursus arctos*)**

Z dopisom št. 356-1/2024-3, z dne 22. 2. 2024, ste zaprosili naslovni zavod za pisno stališče o posegu v populacijo rjavega medveda (*Ursus arctos*).

Dopisu je bilo priloženo:

- Strokovno mnenje za odvzem osebkov vrste rjavi medved (*Ursus arctos*) iz narave za obdobje do 31. 12. 2024, ki ga je pripravil Zavod za gozdove Slovenije.
- Poziv za izdajo mnenja po 8. členu Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah – odvzem iz narave z odstrelom rjavega medveda (*Ursus arctos*). Ministrstvo za naravne vire in prostor, št. 35606-1/2024-2560-1, z dne 4. 1. 2024.
- Jerina, K., Majič-Skrbinšek, A., Stergar, M., Bartol, M.. 2020. Strokovna izhodišča za upravljanje rjavega medveda (*Ursus arctos*) v Sloveniji (obdobje 2020–2023). Ekspertiza. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. 98 str.
- Jerina, K.. 2022. Rekonstrukcija dinamike številčnosti rjavega medveda v Sloveniji za obdobje 1998-2022. Ekspertiza, september 2022. Ljubljana, Slovenija.
- Jerina, K.. 2024. Rekonstrukcija dinamike številčnosti rjavega medveda v Sloveniji za obdobje 1998-2024. Ekspertiza, februar 2024. Ljubljana, Slovenija.

Zavod za gozdove Slovenije (ZGS) predlaga odvzem 176 medvedov iz narave z odstrelom v obdobju od izdaje dovoljenja do 31. 12. 2024.

Pisno stališče se podaja na podlagi 81. člena Zakona o ohranjanju narave (*Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 - ZDru-1, 32/08 - odl. US, 8/10 - ZSKZ-B, 46/14,21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – Zdeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10*) in 8. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (*Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19*).

PISNO STALIŠČE ZAVODA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARSTVO NARAVE O POSEGU V POPULACIJO RJAVEGA MEDVEDA

1 UVOD

Rjavi medved je v Sloveniji ogrožena in zavarovana vrsta in ga je prepovedano odzematati iz narave (10; 17). Medved je tudi mednarodno varovana vrsta. V Direktivi o habitatih je naveden kot vrsta, ki jo je potrebno strogo varovati (1). Med drugim je prepovedana tudi vsaka oblika namernega ujetja ali ubitja osebkov teh

vrst v naravi. V 16. členu Direktive o habitatih so določeni razlogi za odstop od te določbe. Prvi odstavek 16. člena določa, da če ni druge zadovoljive možnosti in če odstopanje ne škoduje vzdrževanju ugodnega stanja ohranjenosti populacij zadevne vrste na njenem naravnem območju razširjenosti, države članice lahko odstopijo od določb členov 12, 13, 14 ter 15(a) in (b):

- a) zaradi varstva prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst in ohranjanja naravnih habitatov;
- b) da preprečijo resno škodo, zlasti na posevkih, živini, gozdovih, ribištvu in vodi ter drugih vrstah premoženja;
- c) zaradi interesov zdravja ljudi in javne varnosti ali zaradi drugih razlogov prevladujočega javnega interesa, ki je lahko tudi socialne ali gospodarske narave, in zaradi koristnih posledic bistvenega pomena za okolje;
- d) zaradi raziskovanja in izobraževanja, zaradi doseljevanja in ponovnega naseljevanja teh vrst ter za to potrebne vzreje, vključno z umetnim razmnoževanjem rastlin;
- e) da pod strogo nadzorovanimi pogoji dovolijo selektiven in omejen odvzem ali zadrževanje nekaterih osebkov vrst, navedenih v Prilogi IV, v omejenem številu, ki ga določijo pristojni nacionalni organi.

Prav tako je namerno ujetje ali ubitje medveda prepovedano z Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (17). Prvi odstavek 16. člena Direktive o habitatih pa je preveden v prvi odstavek 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah. Le ta opredeljuje razloge za odvzem iz narave, če ni druge možnosti in odvzem iz narave ne škoduje ohranitvi ugodnega stanja populacije. Dopustni razlogi so:

- zagotavljanje koristi varstva živalskih in rastlinskih vrst in ohranjanja habitatnih tipov,
- preprečitev resne škode, zlasti na posevkih, živini, gozdovih, ribiških območjih in vodi ter drugem premoženju,
- zagotavljanje zdravja in varnosti ljudi, vključno z zračno varnostjo, ali drugi nujni razlogi prevladovanja javne koristi, ki je lahko tudi socialna ali gospodarska, in koristne posledice bistvenega pomena za okolje,
- doseljevanje ali ponovno naseljevanje živali, vključno z gojenjem za namene doseljevanja ali ponovnega naseljevanja,
- selektivno in omejeno ujetje, opremljanje z oznakami ali poseg, ki lahko povzroči poškodovanje ali odvzem živali za namene raziskovanja,
- selektivno in omejeno ujetje ali odvzem živali za namene izobraževanja, ali
- selektiven in omejen odvzem živali iz narave pod strogo nadzorovanimi pogoji in v omejenem številu.

Direktiva o habitatih (1) in Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (17) nalagata, da morajo biti za odvzem medvedov iz narave izpolnjeni trije predpogoji:

- obstoj enega ali več razlogov, ki so navedeni v 16. členu Direktive o habitatih oziroma prvem odstavku 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah ;
- da ni drugih zadovoljivih možnosti in
- da poseg ne bo škodoval vzdrževanju ugodnega stanja ohranjenosti populacije.

Smernice Evropske komisije (2) razlagajo, da je potrebno upoštevati tri predpogoje, pod katerimi je možno uveljavljanje izjem po 16. členu Direktive o habitatih:

- obstoj enega ali več razlogov, ki so navedeni v prvem odstavku 16. člena;
- da ni drugih zadovoljivih možnosti in
- da poseg ne bo škodoval vzdrževanju ugodnega stanja ohranjenosti populacije.

Ob neizpolnjevanju katerega koli od treh naštetih predpogojev je uveljavljanje izjeme nemogoče.

2 POVZETEK PISNEGA STALIŠČA

Odstrel 176 medvedov v obdobju od izdaje dovoljenja do 31. 12. 2024 je mogoč ker:

- poseg v populacijo medveda zadosti razlogoma »preprečitev resne škode na posevkih, živini ter drugem premoženju« (iz 2. alineje) in »zagotavljanje zdravja in varstva ljudi« (iz 3. alineje prvega odstavka 7. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah);

- ni primernejšega posega, ki bi lahko nadomestil predlagani poseg;
- poseg ob upoštevanju pogojev navedenih v strokovnem mnenju ne bo imel škodljivega vpliva na stanje rjavega medveda.

3 PODROBNEJŠA OBRAZLOŽITEV PISNEGA STALIŠČA

Dovoljenje za odvzem medveda iz narave se lahko izda na podlagi strokovnega mnenja, ki ga pripravi ZGS in mora vsebovati ugotovitve iz 8. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah. V nadaljevanju se skladno s 3. odstavkom 8. člena Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah opredeljujemo do posameznih ugotovitev, ki jih je v strokovnem mnenju podal ZGS.

3.1 Razlogi za odvzem iz narave

ZGS se v strokovnem mnenju za utemeljenost posega sklicuje na dva razloga, in sicer iz 2. in 3. alineje prvega odstavka 7. člena Uredbe:

- preprečitev resne škode, zlasti na posevkih, živini, gozdovih, ribiških območjih in vodi ter drugem premoženju,
- zagotavljanja zdravja in varnosti ljudi, vključno z zračno varnostjo, ali zaradi drugih nujnih razlogov prevladovanja javne koristi, ki je lahko tudi socialna ali gospodarska, in zaradi koristnih posledic bistvenega pomena za okolje.

Menimo, da je uporaba zgoraj navedenih razlog za odstrel medvedov ustrezna.

V strokovnem mnenju se ZGS sklicuje na sledeče ekspertize in upošteva ugotovitve sodb:

- Jerina, K., Majič-Skrbinšek, A., Stergar, M., Bartol, M.. 2020. Strokovna izhodišča za upravljanje rjavega medveda (*Ursus arctos*) v Sloveniji (obdobje 2020–2023). Ekspertiza. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. 98 str. (v nadaljevanju EXP; 5);
- Jerina, K.. 2022. Rekonstrukcija dinamike številčnosti rjavega medveda v Sloveniji za obdobje 1998–2022. Ekspertiza, september 2022. Ljubljana, Slovenija (v nadaljevanju EXP_II; 6);
- Jerina, K.. 2024. Rekonstrukcija dinamike številčnosti rjavega medveda v Sloveniji za obdobje 1998–2024. Ekspertiza, februar 2024. Ljubljana, Slovenija (v nadaljevanju EXP_III; 7);
- Sodba Upravnega sodišča RS št. I U 305/2022-55 z dne 16. 12. 2022 (15);
- Sodba Upravnega sodišča RS št. I U 780/2023-52 z dne 19. 9. 2023 (16).

Iz priloženih ekspertiz in strokovnega mnenja ZGS izhaja, da je odstrel medveda potreben zaradi povečanih konfliktov, ki jih povzroča medved, ki so posledica velikih gostot in značilnosti znotrajvrstnih odnosov med medvedi. Z naraščanjem številčnosti in gostot medveda se je namreč povečala intenzivnost interakcij med posameznimi osebki, kar vodi v manjše izogibanje naselij in v postopno habituacijo na človeka. Prikazano in pojasnjeno je naraščanje številčnosti v zadnjih dveh desetletjih in prostorsko širjenje medveda v zadnjem desetletju ter povečevanje lokalnih gostot medveda, tudi v bližini človeških naselij. Prikazana in pojasnjena je soodvisnost med naraščanjem populacijskih gostot medveda in konfliktov v naseljih oziroma na njihovem robu. Glede na povezavo med naraščanjem številčnosti populacije medveda in naraščanjem različnih tipov konfliktov, je bilo ugotovljeno, da so konflikti začeli dodatno (nelinearno) naraščati pri najvišji letni številčnosti populacije medveda od 630 do 700 osebkov. Populacija medveda v Sloveniji tudi pri trenutnih gostotah, ki v dinarskem delu Slovenije ustrezajo najvišjim znanim v svetovnem merilu, ne kaže znakov od gostote odvisne samoregulacije (relativna rodnost ostaja v času kljub povečevanju populacije konstantna), zato lahko pričakujemo, da se bodo brez uravnavanja populacije medveda konflikti še naprej znatno povečevali. ZGS v strokovnem mnenju obrazloži, da večine konfliktov, kljub izvajanju ne-letalnih ukrepov, ni mogoče rešiti ali pa so neprimerne ali nesprejemljive.

Konflikti so različnih tipov in jih lahko delimo v dve skupini:

- Povzročanje škode na pašnih živalih, poljščinah in vrtinah, kmetijskih pridelkih, sadnem drevju, čebeljakih itd.

- Ogrožanje zdravja in varnosti ljudi zaradi napadov na ljudi, pojavljanja medvedov v naseljih in njegovi neposredni okolici ter trki z vozili.

O ustreznosti uporabe razlogov za odstrel je v letih 2022 in 2023 presojalo tudi Upravno sodišče. Sodišče je presodilo, da gre pri konfliktnih z medvedmi za razloge, ki predstavljajo škodo za zdravje ljudi in njihovo varnost ter škodo na živini in drugih vrstah premoženja, kar ustreza razlogom iz točke b in c iz Habitatne Direktive (1) oziroma drugi in tretji alineji prvega odstavka 7. člena Uredbe (17). Pri tem ni treba, da je nevarnost ali resna škoda že nastala, temveč zadošča verjetnost, ki pa mora biti velika, prav tako pa njen obseg, kar je potrebno dokazati. Dokazati je torej treba, da je tveganje resne škode v veliki meri mogoče pripisati vrstam, na katere se nanaša odstopanje, in da obstaja velika verjetnost, da bi prišlo do resne škode, če ukrepi ne bi bili sprejeti, na kar morajo kazati pretekle izkušnje (15, 16).

Menimo, da je v strokovnem mnenju ZGS podana zadostna argumentacija o obstoju problema oziroma razlogih, zaradi katerih je potreben odvzem medveda iz narave.

3.2 Obstoj drugih možnosti

Glede na podatke ZGS ter na EXP (5) se za zmanjševanje zgoraj omenjenih konfliktov z medvedmi (večinoma v okviru različnih varstvenih projektov) izvaja številne in obsežne aktivnosti, npr.:

- donacije oziroma subvencioniranje nakupa kompletov visokih elektromrež, elektoroograj in pastirskih psov;
- subvencioniranje dela za varovanje črede pred velikimi zvermi;
- izobraževanja lastnikov za učinkovito zaščito domačih živali in čebelnjakov;
- donacije medvedovarnih individualnih in skupinskih smetnjakov in kompostnikov v območjih z največ konflikti;
- sanacije ilegalnih in neurejenih deponij;
- programi za zagotavljanje rednih izobraževalno-podpornih aktivnosti namenjenih informiranju lokalnih prebivalcev območja medveda o ustreznem ravnanju za zmanjševanje vseh ključnih virov konfliktov;
- kmetijske svetovalne službe;
- urejen odškodninski sistem.

ZGS se v strokovnem mnenju opredeljuje tudi do drugih možnosti za zmanjševanje konfliktov, ki izhajajo iz velikih lokalnih gostot medvedov, in sicer:

- Druge možnosti za odstranitev osebkov iz populacije kot alternativa odstrelu (odlov, preselitev, sterilizacija, zapiranje v ujetništvo) so neizvedljive, neučinkovite oziroma nezadostne in imajo lahko celo negativen vpliv na populacijo.
- Ukinitve krmljenja glede na argumente predstavljene v ekspertizi (EXP; 5) ne vpliva na višanje rodnosti, nižanje naravne smrtnosti oziroma blokiranje samoregulacijskih mehanizmov pri slovenski populaciji medveda.
- Izvajanje ukrepov za zaščito premoženja: Ne-lethalni ukrepi za preprečevanje konfliktov, ki jih povzročajo medved, se izvajajo in so izredno pomembni za zmanjševanje konfliktov, vendar sami po sebi niso zadostni, saj pri tako velikih populacijskih gostotah v bližino naselij medvedov ne privablja le dostopna hrana, ampak se medvedje naseljem približujejo tudi iz razloga bolj intenzivnih znotrajvrstnih interakcij. Za določene tipe konfliktov (škoda na ekstenzivnih sadovnjakih v okolici hiš, škoda na govedu) pa še ni izdelanega sistema učinkovite zaščite.

Menimo, da je v strokovnem mnenju ZGS podana zadostna argumentacija, da so druge možnosti za reševanje konfliktov in s katerimi bi lahko nadomestili odstrel, izčrpane, nezadostne ali neprimerne.

3.3 Ocena o vplivu odvzema iz narave na ohranitev ugodnega stanja populacije

Uredba (17) v 2. alineji drugega odstavka 8. člena predpisuje, da mora strokovno mnenje vsebovati oceno o vplivu odvzema iz narave na ohranitev ugodnega stanja populacije zavarovane živalske vrste.

Populacija rjavega medveda v Sloveniji je trenutno v ugodnem stanju.

Populacija medvedov v Sloveniji predstavlja severozahodni del dinarsko-pindske populacije rjavega medveda, ki je bila med leti 2012-2016 ocenjena na 3950 osebkov in je stabilna oziroma narašča (8). Medvedi v alpskem delu Slovenije po poročanju skupine Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) pripadajo alpski populaciji medvedov, ki šteje 49 – 69 osebkov in je stabilna oziroma narašča (8). Funkcionalno sta alpski in dinarski del populacije medvedov v Sloveniji povezana. Po zadnjem poročanju po 17. členu Direktive o habitatih za obdobje 2013 – 2018 je medved v obeh biogeografskih regijah v Sloveniji, celinski in alpski, v ugodnem stanju ohranjenosti s trendom izboljšanja. Številčno se populacija medveda zadnjih 20 let povečuje povprečno za 4 % letno (EXP; 5).

Glede na poročilo o oceni velikosti populacije medveda v severnih Dinaridih in Alpah na podlagi neinvazivnega genetskega vzorčenja v letu 2015 je bila za slovenski del populacije minimalna letna številčnost ocenjena na 599 osebkov (545-655 osebkov), maksimalna letna številčnost pa na 711 osebkov (657-767 osebkov) (12). Metodologija študije je primerljiva s podobno študijo, ki je potekala v letu 2007. Takratna ocena je za slovenski del populacije znašala 424 medvedov (383-458) (13), kar predstavlja najnižjo številčnost za leto 2007. Primerljivost obeh študij omogoča zanesljivo oceno dinamike populacije medveda v Sloveniji in kaže na rast populacije v velikosti 41,3 % v obdobju osmih let. V populaciji prevladujejo samice, kar je posledica večjega deleža samcev v odstrelu (12). Spomladanska (najvišja letna) ocena števila medvedov za leto 2018 je bila na podlagi rekonstrukcije populacijske dinamike medveda (4) ocenjena na 975 (875-1130) osebkov, za leto 2020 na 990 osebkov (860-1120) (EXP; 5) in za leto 2022 na 1096 (910-1318; EXP_II; 6) osebkov. Zadnja ocena v EXP_III (7), ki tudi temelji na podlagi rekonstrukcije populacijske dinamike medveda, ocenjuje najvišjo letno številčnost medvedov za pomlad 2024 na 990 osebkov (810-1310), kar nakazuje, da se populacija postopoma približuje ciljni vrednosti 800 osebkov. Ciljno število 800 medvedov je bilo ugotovljeno kot tisto število, pri katerem se konflikti, ki jih povzroči medved, bistveno zmanjšajo, to število pa ustreza številčnosti populacije medveda v Sloveniji v letih 2016-2017, ko je bilo stanje populacije ocenjeno kot ugodno (EXP; 5). Pri tem ZGS opozarja, da točne številke 800 medvedov z odstrelom ni možno doseči in jo na tej vrednosti vzdrževati, in da bo dejanska maksimalna številčnost nihala okrog števila 800.

V strokovnem mnenju ZGS predlaga, da se iz narave z odstrelom odvzame 176 medvedov v obdobju od izdaje dovoljenja do 31. 12. 2024. To število je manjše od števila 197 osebkov, ki ga predlaga EXP_III (7). ZGS je v izračunu upošteval predvideni večji delež samic v odstrelu (glede na podatke iz 2023) in večji vpliv jesenskega odstrela na zmanjšanje populacije (zaradi večjega deleža oplojenih samic) in je zato predlog iz EXP_III zmanjšal za povprečno letno število izgub medveda, ki znaša 21 osebkov letno. Pri takem scenariju je predvidena pomladanska številčnost za leto 2025 približno 820 medvedov.

Številčnost populacije medveda je bila sicer z genetskimi metodami najbolj zanesljivo ocenjena v letih 2007 (13) in 2015 (12), ocene za ostala leta za rekonstrukcijo in napovedovanje dinamike številčnosti v EXP, EXP_II in EXP_III pa temeljijo na štirih različnih pristopih, ki so bili tarčno razviti za populacijo medveda v Sloveniji in na Hrvaškem (5, 6, 7). Predlagani odstrel 176 medvedov v nobenem scenariju ne bo škodljivo vplival na ugodno ohranitveno stanje populacije medveda, temveč bo preprečil nadaljnje naraščanje populacije oz. zmanjšal konflikte, ki so pri nas ključna grožnja trajnega varstva medveda. Ponovna ocena na podlagi genetskega štetja je predvidena v letu 2024 na podlagi vzorčenja iz leta 2023, ko bo mogoče zelo natančno določiti učinke ukrepa odstrela na uravnavanje številčnosti populacije in v prihodnje tudi korigirati možna odstopanja, ki pa se še vedno nahajajo znotraj meje številčnosti, ki je potrebna za ugodno stanje populacije.

Ukrep odstrela ne bo vplival na zmanjšanje razširjenosti medveda v Sloveniji, saj je naravnano tako, da zmanjšuje lokalne gostote medveda, v robnih loviščih pa je intenziteta odstrela zelo nizka oziroma je naravnana tako, da upočasnjuje rast populacijskih gostot. Ukrep odstrela tudi ne bo vplival na stanje ali obseg medvedovega habitata.

Menimo, da je odstrel 176 medvedov od izdaje dovoljenja do 31. 12. 2024 sprejemljiv, saj je naravnan tako, da ne bo imel negativnega vpliva na ohranitev ugodnega stanja populacije. Predlagana kvota predvideva redukcijo številčnosti populacije medveda, obenem pa je naravnana tako, da se rešuje problem, zaradi katerega je odstrel potreben - preprečevanje resne škode na živini, posevkih in drugem premoženju ter zagotavljanje zdravja in varnosti ljudi. Predlagamo, da se v kvoto 176 medvedov štejejo tudi medvedi, ki bi bili morebitno odvzeti v skladu s kakršnim koli drugim dovoljenjem do konca leta 2024.

3.4 Časovno obdobje, v katerem se lahko izvede odvzem iz narave

ZGS predlaga odstrel 176 medvedov v obdobju od izdaje dovoljenja do 31. 12. 2024, pri čemer naj se na območju posameznega upravljaljskega bazena odstreli do največ 50 % vseh osebkov do 1. 10. 2024. Ker je bil večji učinek jesenskega odstrela na demografijo upoštevan v določitvi skupnega števila za odstrel, se s takim časovnim obdobjem strinjamo.

3.5 Geografsko območje, na katerem se lahko izvede odvzem iz narave

ZGS predlaga, da se odstrel medveda porazdeli po dvanajstih upravljaljskih bazenih, ki zajemajo skupine posameznih lovišč. Odstrel je znotraj upravljaljskega bazena nadalje razporejen po masnih kategorijah z namenom ohranjanja spolno-starostnega razmerja v populaciji. Spolna struktura odstrela se zaradi težavnega razlikovanja na terenu prav tako zagotavlja preko masnih kategorij, kar se je iz vidika načrtovanja kvot izkazalo kot uspešno v prejšnjih letih.

S predlagano razporeditvijo odstrela se strinjamo, saj je načrtovana tako, da se zmanjšuje lokalne gostote medveda z namenom zmanjšanja konfliktov, zaradi katerih je odstrel potreben. S prostorsko in masno razporeditvijo kvote je zagotovljena tudi selektivnost izvedbe ukrepa.

3.6 Dovoljena sredstva oziroma načini za odvzem iz narave in omejitve njihove uporabe

ZGS predlaga, da se v populacijo medveda poseže z odstrelom, pri čemer predlaga upoštevanje določil Pravilnika o vrstah in moči lovskega orožja, načinu zasledovanja ranjene ali obstreljene živali ter višini škode na divjadi, ki je povzročena s protipravnim lovom (11).

Na ta predlog nimamo pripomb.

3.7 Potrebni nujni ukrepi v zvezi z izvedbo nadzora odvzema iz narave

Nadzor odvzemov iz narave naj vrši ZGS in inšpekcijske službe Inšpektorata RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo in Inšpektorata RS za okolje in prostor.

ZGS predlaga, da se pri vseh primerih medvedov, pri katerih se pojavi sum na nalezljive bolezni, in pri vseh izločitvah medveda v nejasnih okoliščinah (najdeni poginuli medvedi, krivolov, sporne kršitve pri odstrelih, silobrani...) obvesti inšpekcijske službe, oziroma organe pregona, s čimer se strinjamo.

Odvzem vzorcev tkiv za genetske, prehranske in druge raziskave in natančno določitev starosti naj poteka tako kot je zapisano v 11. členu Odloka o ukrepu odvzema osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave za leto 2017 (9).

ZGS predlaga, da se o rezultatih raziskav poroča Zavodu za gozdove Slovenije, Zavodu RS za varstvo narave ter upravljavcu lovišča, od koder je bil medved dostavljen v pregled. Po opravljenem pregledu in odvzetih vzorcih se osebek v skladu z zakonodajo preda Prirodoslovnemu muzeju Slovenije, če ta izkaže interes zanj. ZGS naj se dovoli, da opravi vse potrebne meritve na najdenih mrtvih in odstreljenih medvedih.

3.8 Možni pogoji, skladno s katerimi se odvzem iz narave lahko izvede, zlasti glede na tveganje za zagotavljanje ugodnega stanja drugih rastlinskih in živalskih vrst

Dodatni pogoji za odstrel in odvzem mrtvih živali, zaradi zagotavljanja ugodnega stanja drugih rastlinskih in živalskih vrst, niso potrebni.

Lep pozdrav!

Pripravil(a):

Jasna Mulej, univ. dipl. biol., Msc
naravovarstvena svetovalka

mag. Teo Hrvoje Oršanič, univ. dipl. inž. gozd.
direktor

ZAVOD RS ZA VARSTVO NARAVE
Št. dok.: 3562-0907/2024 - 4
Podpisnik: HRVOJE TEO ORŠANI
Izdajatelj: Republika Slovenija, SIGEN-CA G2
Št. potrdila: 63523679796833105584069394054
Veljavnost: 18.01.2028 Datum in ura: 05.03.2024 13:21
Elektronsko podpisano v dok. sistemu.

mag. Martina Kačičnik Jančar, univ. dipl. biol.
visoka naravovarstvena svetnica
vodja Odseka za biotsko raznovrstnost

Literatura

- 1) Direktiva o habitatih (1992): Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov in prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst. Ur. l. EU, št. L 206
- 2) European Commission (2007): Guidance document on the strict protection of animal species of Community interest under the Habitats Directive 92/43/EEC. Final version. http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/guidance/pdf/guidance_en.pdf (1. 7. 2014)
- 3) Jerina K. (2020). Strokovna izhodišča za upravljanje rjavega medveda (*Ursus arctos*) v Sloveniji v obdobju 2020-2023: predlog odvzema medveda za obdobje od 1.10.2020 do 30.09.2021. Ekspertiza. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta. 10 str.
- 4) Jerina K., Polania E., Huber Đ, Reljić S., Bartol M., Skrbinšek T., Jonozovič M. (2018). Reconstruction of brown bear population dynamics in Slovenia and Croatia for the period 1998 – 2018. prepared within C5 action of LIFE DINALPBEAR Project (LIFE13 NAT/SI/0005): 46 str.
- 5) Jerina K., Majić-Skrbinšek A., Stergar M., Bartol M. (2020). Strokovna izhodišča za upravljanje rjavega medveda (*Ursos arctos*) v Sloveniji (obdobje 2020-2023). Ekspertiza. Univerza v Ljubljani. Biotehniška fakulteta. Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. 98 str.
- 6) Jerina, K.. 2022. Rekonstrukcija dinamike številčnosti rjavega medveda v Sloveniji za obdobje 1998-2022. Ekspertiza, september 2022. Ljubljana, Slovenija.
- 7) Jerina, K.. 2024. Rekonstrukcija dinamike številčnosti rjavega medveda v Sloveniji za obdobje 1998-2024. Ekspertiza, februar 2024. Ljubljana, Slovenija.
- 8) Large Carnivore Initiative for Europe (2024): Brown Bear – *Ursus arctos*. Brown bear facts. <https://www.lcie.org/Large-carnivores/Brown-bear> (28. 2. 2024)
- 9) Odlok o ukrepu odvzema osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave za leto 2017 (Uradni list RS, št. 3/17)
- 10) Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (2002). Ur. l. RS, št. 82/02, 42/10
- 11) Pravilnik o vrstah in moči lovskega orožja, načinu zasledovanja ranjene ali obstreljene živali ter višini škode na divjadi, ki je povzročena s protipravnim lovom (2005). Ur. l. RS, št. 73/05
- 12) Skrbinšek T., Jelenič M., Luštrik R., Konec M., Boljte B., Jerina K., Černe R., Jonozovič M., Bartol M., Huber Đ., Huber J., Reljić S., Kos I. (2017). Genetic estimates of census and effective population sizes of brown bears in northern Dinaric Mountains and south-eastern Alps. Ljubljana, Univerza v Ljubljani: 50 str.
- 13) Skrbinšek T. (2014). Varstvena genetika rjavega medveda (*Ursus arctos* L.) v Sloveniji. Doktorska disertacija. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta: 87str.
- 14) Sodba št. I U 168/2017-18 (2018). Upravno sodišče Republike Slovenije
- 15) Sodba št. I U 305/2022-55 (2022). Upravno sodišče Republike Slovenije
- 16) Sodba št. I U 780/2023-53 (2023). Upravno sodišče Republike Slovenije
- 17) Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (2004). Ur. l. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19
- 18) Zakon o ohranjanju narave (2004). Ur. l. RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg in 31/18